

01.03.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**1 Mart 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

1 Mart 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ardahan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Ege Bölgesi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Dokuz Eylül Üniversitesi Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Kent Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- İzmir Demokrasi Üniversitesi Özel Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Yabancı Diller Yüksekokulu Temel İngilizce Bölümü Hazırlık Sınıfı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Çocuk ve Haklarını Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4)’de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sayı: 2021/13)

GDO'lu bir mısır ve 4 soya çeşidinin hayvan yeminde kullanılmasına onay

Tarım Orman Bakanlığı, genetiği değiştirilmiş bir mısır ile 4 soya çeşidi ve ürünlerinin hayvan yeminde kullanılmasına onay verdi. İzin 10 yıl süreyle geçerli olacak.

Tarım Orman Bakanlığı'nın genetiği değiştirilmiş (GDO) mısır ve soyanın hayvan yemi olarak kullanılmasına izin verilmesine ilişkin biyogüvelik kararları bugünkü Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, bakanlık, Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Derneği İktisadi İşletmesi'nin (BESD-BİR) başvurusu üzerine, aad-1 genini ihdiva eden genetiği değiştirilmiş "DAS-40278-9" mısır çeşidi ve ürünlerinin hayvan yemlerinde kullanılmasını uygun buldu. Bakanlığın, Bilimsel Risk Değerlendirme ve Sosyo-Ekonomik Değerlendirme komitelerinin hazırladığı raporlara dayanarak aldığını vurguladığı kararın geçerlilik süresinin 10 yıl olduğu belirtildi.

Tarım Orman Bakanlığı, yine BESD-DER'in başvurularına istinaden, genetiği değiştirilmiş "A2704-12", "MON40-3-2" ve "MON89788" soya çeşitleri ve ürünlerinin hayvan yemlerinde kullanılmasına izin verdi. Bakanlık, aynı komitelerin raporlarına dayanarak verdiği kararların geçerlilik süresinin 10 yıl olduğunu duyurdu.

Tarım Orman Bakanlığı, ayrıca HRP Dış Ticaret AŞ'nin başvurusu üzerine, 2mepsps,aad-12 ve pat genlerini ihdiva eden genetiği değiştirilmiş "DAS-44406-6" soya çeşidi ve ürünlerinin sadece hayvan yemlerinde kullanılmasına izin verdi. Bu kararın da geçerlilik süresinin yönetmelikler uyarınca 10 yıl olduğu belirtildi.

Türk-İş gıda enflasyonu Şubat'ta %20'yi aştı

Türk-İş Şubat 2021 yılına ilişkin açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasını yayınladı. Araştırmaya göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 2.718,89 TL oldu. Ankara'da gıda enflasyonu ise yıllık olarak yüzde 20'nin üzerinde kaydedildi

Türk-İş'in araştırmasında gıda enflasyonundaki yükseliş ivmesinin Şubat'ta devam etti.

Konfederasyonunun açıkladığı açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasına göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 2.718,89 TL oldu. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı yani yoksulluk sınırı ise 8.856,31 TL olarak kaydedildi. Bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 3.296,62 TL oldu.

Araştırma gıda enflasyonundaki yükselişin sürdüğünü de gösterdi. Buna göre Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama tutarı bir önceki aya göre yüzde 2,53 oranında artış gösterdi. Yılın ilk iki ayı itibariyle fiyatlardaki artış yüzde 4,98 oranında oldu. Gıda enflasyonunda son on iki ay itibariyle artış oranı yüzde 20,44'dür. Yıllık ortalama artış oranı ise yüzde 17,68 olarak hesaplandı.

Yeşil paket Türkiye'yi vurabilir

Ekonomi sıkıntılı süreçten geçerken alarm zillerini yeniden çaldıran uyarılar... Uzmanlar AB'nin gıdadan enerji ve sulamaya kadar birçok başlıkta yeşil enerjiyi referans alan yeni standartlar oluşturduğunu belirtti. "Hemen adım atmazsak tarımsal ürün ihracatımızın en büyük pazarını kaybederiz" uyarısı yaptı: Tarımı dönüştürmemiz şart. Avrupa 'Gıdayı istediğim gibi üretmezsen almam' diyecek. Acil önlem için dönüm noktasındayız.

Üzerinde hassasiyetle durulması gereken konuya dikkat çeken BM Tarım Örgütü Danışmanı Doç. Dr. Barış Karapınar, Kovid nedeniyle 100 milyon kişinin gıda krizi yaşadığını söyledi.

AB'nin 1.8 trilyon euro bütçeli 'yeşil paket' oluşturduğunu kaydeden Karapınar, Türkiye'nin tarımsal dönüşüme ihtiyacı olduğunu belirtti.

"İklim kırılganlığımız yüksek. Gübrede, ilaçlamada düzenleme şart. Çiftçiye ekolojik koşullara uygun ürüne yönlendirmeliyiz" dedi.

'GÜBRENİN KARBON SALINIMINA BİLE BAKACAKLAR'

Boğaziçi Üniversitesi İklim Politikaları Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mehmet Levent Kurnaz da Avrupa'nın, iklimdeki değişikliği baz alarak ürünlere yeni standartlar getireceğini söyledi.

Türkiye'nin üretiminin yüzde 50'sini AB'ye ihraç ettiğini hatırlatan Kurnaz "Kullandığımız ilaçtan, gübrenin karbon salınımına kadar her kritere bakılacak" dedi.

Kurnaz "Bu standartları sağlamazsak AB bizden ürün almayacak. Kritik bir noktadayız" ifadesini kullandı.

YEŞİL PAKET TÜRKİYE'Yİ VURABİLİR

Antalya Ticaret Borsası'nın düzenlediği toplantıda konuşan BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Danışmanı Doç. Dr. Barış Karapınar, KOVID nedeniyle 100 milyondan fazla insanın gıda krizi yaşamaya başladığını, çözümün ise AB'nin 1,8 trilyon avro bütçe ayırdığı 'yeşil pakette' olduğunu açıkladı.

İklim Değişikliği ve Politikaları Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mehmet Levent Kurnaz ise, AB artık 'ya benim dediğim gibi üretirsin ya da bu ürünü AB'ye sokamayız' diyecek. Kurnaz, yakında Avrupa Birliği'nin ürettiğimiz ürünleri kabul etmeyebileceği uyarısında bulundu.

Antalya Ticaret Borsası'nın başkanlığını yürüttüğü Antalya Tarım Konseyi, "Antalya Tarımında İklim Değişikliği ve Tarımsal Ticarete Etkileri" başlıklı Tarım Sohbeti düzenledi. FAO Ekonomi ve Yatırım Danışmanı Doç. Dr. Barış Karapınar, salgın hastalıkların çoğunun kaynağının hayvanlar olduğunu bildirirken, doğa tahribatını azaltmazsak daha tehlikeli bulaşıcı hastalıklarla karşı karşıya olduğumuzu söyledi.

Birleşmiş Milletler'in çölleşme ile mücadele çerçevesinde yaptığı bir çalışmada KOVID sonrasında tarım sektörünün sosyoekonomik değişiminin ele alındığını belirten Karapınar, KOVID'in temel nedenlerinden birinin insan doğa ilişkisi olduğuna dikkat çekti. 1940'lardan 2004'lere kadar 335 yeni hastalığın ortaya çıktığını, bunun yüzde 60'dan fazlasının hayvandan insana bulaştığını belirten Karapınar, "İnsan doğayı tahrip ederek kendi amaçları için dönüştürmüş.

İnsan doğaya girdikçe yaban hayatıyla etkileşimi artıyor. Bu da salgın hastalıkların bulaşma riskini artırıyor. Son dönemde ortaya çıkan SARS, MERS, HIV, KOVID gibi hastalıklar hayvandan insana bulaşan hastalıklardır.

Doğayı tahrip ettikçe daha büyük hastalık ve felaketlerle karşı karşıyayız. 2050'lerde insan eli değmemiş toprağın oranı yüzde 10'a kadar inecek. Demek ki KOVID gibi hastalıklara daha fazla maruz kalacağız. Bir sonraki hastalık bundan daha yoğun ve riskli bir hastalık olarak karşımıza çıkabilir" diye konuştu.

KOVID nedeniyle 100 milyondan fazla insanın gıda krizi yaşamaya başladığını bildiren Karapınar, "Bunun nedeni, gıdanın olmaması değil, işsizlik, yoksulluk ve gıda

fiyatlarının artmasından kaynaklı erişimdeki sıkıntı” dedi. Tarım sektörünün iklim değişikliği ve KOVID sonrasında ciddi bir dönüşüme ihtiyacı olduğunu vurgulayan Barış Karapınar, krizin çözümünün yeşil paketlerde olduğunu bildirdi.

AB’nin krizin çözümü için yeşil kalkınma paketine 1.8 trilyon avroluk bütçe ayırdığını, gelişmekte olan ülkelerin de kendi yeşil paketlerini açıkladığını belirten Karapınar, “Bu krizden çıkışın yolunu yeşile yatırım, sürdürülebilirliğe yatırım olarak ele alınıp, buna yönelik yatırım paketlerini açıklayan ülkeler var. Paris Anlaşmasını onaylamayan 6 ülkeden biriyiz. İklim değişikliği kırılganlıkları yüksek olan bir ülke olarak iklim değişikliğiyle mücadele etmeliyiz” dedi.

Yenilenebilir enerjiden, sulamaya, ürün deseninden, dönemsel olarak üretilen ürünlere, gübre stratejisinden ilaçlamaya kadar pek alanda önlem alınabileceğini belirten Karapınar, “Uyum sağlayan çiftçi, sağlamayanlara göre yüzde 20-25 verim artışı yaşayacak. Çiftçiye eğitim, altyapısına destek olmalıyız.

Çiftçiye uzun vadede talebi artacak ürünlere yönlendirmeliyiz. Ekolojik koşullara en uygun ürünler için yatırıma yönlendirilmeliyiz” diye konuştu. Krizden sonra yerelde üretim, yerelde tüketimin öneminin ortaya çıktığını belirten Barış Karapınar, “Ürünün üreticiden tüketiciye ulaştırıldığı zincirler oluşturulmalı. Zincirlerin kısalması üretici ve tüketiciyi korur. Tüketim alışkanlıklarını da değiştirilmeliyiz. İnsanların büyük çoğunluğu ihtiyaçtan fazlasını tüketiyor” diye konuştu.

Prof. Dr. Mehmet Levent Kurnaz, “Avrupa Birliği artık ‘ya benim dediğim gibi üretirsin ya da bu ürünü AB’ye sokamayız’ diyecek. Doç. Dr. Barış Karapınar, “COVID nedeniyle 100 milyondan fazla insanın gıda krizi yaşamaya başladı”

KULLANILAN GÜBRE, İLAÇ, TALEBİ ETKİLEYECEK

Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mehmet Levent Kurnaz ise dünyanın küresel ısınma gerçeğiyle karşı karşıya olduğunu belirtti. Türkiye’yi ciddi bir kuraklığın beklediğini kaydeden Kurnaz,

“Antalya’nın kuzey batı kesimlerinde hafif kuraklık yaşanması söz konusu. Güneydoğu Anadolu, Orta Anadolu’ya kıyasla Antalya bu işten o kadar zararlı çıkacak gibi görünmüyor” dedi.

Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin tarımsal ticareti de önemli ölçüde etkileyeceğini belirten Kurnaz, yakında Avrupa Birliği’nin ürettiğimiz ürünleri kabul etmeyebileceği uyarısında bulundu. Prof. Dr. Mehmet Levent Kurnaz, “Avrupa Birliği artık ‘ya benim dediğim gibi üretirsin ya da bu ürünü AB’ye sokamayız’ diyecek. Hem ürünümüze test yapacak, hem de ‘nasıl yetiştirdiğin önemli’ diyecek. Sadece son ürününüze değil, son ürünü üretirken kullandığınız bütün ilaçlara, gübrelere, ne kadar karbondioksit saldıgına bakarak ürünü talep edecek. Bu sene olmazsa gelecek sene bunu uygulayacak” diye konuştu.

Türkiye’nin ürünlerinin yüzde 50’sini AB ülkelerine ihraç ettiğini, bu rakamın Antalya’da daha yüksek olduğunu belirten Kurnaz, “AB bizden ürün almayacak ya da sattığımız zaman o derece büyük bir gümrük vergisi vermeye bırakılacağız ki bizim AB’ye yakın olmamız, işçilik gibi avantajlarımız sıfırlanacak. Kritik noktadayız. Uluslararası ticaretimizin devam etmesi için geç kalmadan önlem almak zorundayız. Mecburuz” diye konuştu.

Sulama politikalarının gözden geçirilmesi gerektiğini kaydeden Kurnaz, “Kişi başına düşen su miktarı yılda 1360 metreküp. Bu rakam cumhuriyetin kurulduğunda 8 bin metreküptü. 20 sene içinde bin metreküpe düşecek. Bu su fakiri olmamız demek. Suyun yüzde 75’i tarımda kullanılıyor. Tarımsal sulamada ciddi adım atmazsak ürünlerimizi üretecek su bulamayacağız” dedi.

Merkez Bankası'ndan ticari kredi maliyetini artıran iki adım

Ticari kredi kullandırım ücreti yüzde 10 artırıldı. Vadesinden önce ticari krediyi kapatma maliyeti iki katına çıktı.

Merkez Bankası'nın, bankaların ticari müşterilerinden alabilecekleri ücretlere ilişkin usul ve esasları düzenleyen tebliğine eklenen bir fıkra ile bugünden itibaren (1 Mart 2021), vadesine 2 yıldan az kalan ticari kredileri erken kapatmanın maliyeti iki katına çıktı.

Ayrıca bankaların nakdi krediler için kredi miktarının yüzde 1'ine kadar alabilecekleri kredi kullandırım ücreti de yüzde 10 artırılarak, yüzde 1.1'e yükseltildi.

İlk olarak 10 Şubat 2020'de yayınlanan tebliğde, 1 yıl içinde 5'inci kez değişiklik yapıldı. 2020'ye 4 sayılı tebliğin 9'uncu maddesinde yer alan "yüzde birinin" ifadesi "Yüzde 1,10'unun" olarak değiştirildi. 9'uncu madde bankaların kredi tahsis ve kredi kullandırım olmak üzere iki ayrı ücret alabileceğini düzenliyordu. Bunlardan kredi tahsis ücreti kredi limitinin onbinde yirmibeşi olarak korunda. Kredi kullandırım ücreti ise yüzde birden yüzde 1.1'e çıkarılmış oldu.

Erken kapama maliyeti de iki katına çıktı

Tebliğin 11'inci maddesine eklenen 4'üncü fıkra uyarınca, erken ödenen kredilerin faiz ve diğer maliyet unsurlarında indirim yapılacak. Ancak 1 Mart 2021'den itibaren bankalar, müşterilerden kalan vadeye bağlı olarak yüzde 2'ye kadar erken ödeme

ücreti alabilecekler. Eski kredilerde ise kalan vadesi 24 ayı aşmayanlarda erken ödeme ücreti yüzde 1 olarak ödenecek.

1 Mart'tan itibaren kullanılan kredilerde, erken ödeme ücreti kalan vadesi 24 ayı aşmayan kredilerde yüzde 2'ye kadar alınacak. 24 ayı aşan kredilerde ise her bir yıl için yüzde 1 ilave edilecek. Döviz cinsinden veya döviz endeksli kredilerde ise erken ödeme ücreti 1 puan artırılarak uygulanacak.

Eski kredilerde yüzde 1 ücret devam edecek

Yürürlükteki tebliğin 11'nci maddesinin üçüncü fıkrası ise halen devam eden kredilerin erken kapatma koşullarını düzenliyor. 1 Mart'tan önce kullanılmış ticari kredilerde vadesi 24 aya kadar olanlar için yüzde 1' i, 24 ayı aşanlar için ise erken kapama ücreti yüzde 2'yi geçemiyor. Eski kredilerde de döviz cinsinden olanlar için erken ödeme ücreti 1 puan artırılarak uygulanacak.

Martta gözler ekonomik reformlarda olacak

1 Mart'ta, 2020 yılı ve geçen yılın dördüncü çeyreğine ilişkin büyüme rakamları açıklanacak, aynı hafta şubat ayına ilişkin hem enflasyon hem de ihracat rakamları belli olacak. Makroekonomik istikrar politikalarını ve yapısal politikaları içeren ekonomik reform paketi de martın ikinci haftasında kamuoyuyla paylaşılacak.

Türkiye'yi mart ayında yoğun bir ekonomi gündemi bekliyor. Gözler bir yandan büyüme, ihracat ve enflasyon gibi rakamlara çevrilirken bir yandan da ekonomik reform paketine odaklanacak.

Yapılan derlemeye göre, mart ayıyla birlikte ekonomi gündemi daha da hareketlenecek.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 1 Mart Pazartesi günü 2020 yılı ve geçen yılın dördüncü çeyreğine ilişkin büyüme rakamlarını açıklayacak. Ekim-Aralık 2020 dönemine ilişkin gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) verileri pazartesi günü saat 10.00'da duyurulacak.

AA Finans Büyüme Beklenti Anketi'ne katılan ekonomistler, GSYH'nin dördüncü çeyrekte yüzde 7 büyümesini bekliyor. Ekonomistlerin 2020 yılı büyüme beklentilerinin ortalaması ise yüzde 2,2.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin 2020 yılını pozitif büyümeyle kapatacak nadir ülkelerden biri olacağını belirtmişti.

Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının olumsuz etkilerine rağmen yüzde 6,7 büyümüştü.

İhracat ve enflasyon

Gelecek hafta gözlerin çevrileceği diğer veriler ise enflasyon ve ihracat rakamları olacak.

Ticaret Bakanlığı tarafından 2 Mart Salı günü şubat ayına ilişkin geçici dış ticaret verileri açıklanacak. Verilerin, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan tarafından açıklanması bekleniyor. Türkiye, COVID-19 salgınına rağmen 2020'yi ihracatta rekorlarla kapatırken, bu yılın ilk ayında da 15,5 milyar dolarla tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracat rakamına ulaşılmıştı.

TÜİK, 3 Mart Çarşamba günü şubat ayına ilişkin Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi verilerini açıklayacak. TÜFE ocakta yıllık yüzde 14,97, aylık yüzde 1,68 artmıştı.

İşsizlik rakamlarında revizyon

COVID-19 salgınının etkileri bakımından gözlerin çevrileceği bir diğer veri ise işsizlik rakamları olacak. TÜİK, iş gücü istatistiklerinde revizyon yapılacağını ve üçer aylık hareketli ortalamalar ile aylık olarak yayımlanan iş gücü istatistikleri yerine, bağımsız aylık tahminlere ilişkin sonuçları yayımlayacağını duyurmuştu.

Buna göre, 10 Mart'ta "kasım-aralık-ocak" aylarını kapsayan Aralık 2020 dönemi ve 22 Mart'ta ise 2020 yılına ilişkin yıllık sonuçlar açıklanacak. 12 Nisan'da da bu yılın ocak ayına ilişkin sonuçlar istatistiksel tablolar aracılığıyla ve şubat ayına ilişkin sonuçlar haber bülteni aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılacak.

İşsizlik oranı Kasım 2020'de bir önceki yılın aynı ayına göre 0,4 puan azalarak yüzde 12,9 seviyesinde gerçekleşmişti.

COVID-19'un özel sektör üzerindeki etkileri bakımından 12 Mart'ta duyurulacak ciro endeksleri, perakende satış endeksleri ve sanayi üretim endeksi de yakından takip edilecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı da şubat ayı bütçe gerçekleştirmelerini 15 Mart'ta açıklayacak.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantısı 18 Mart'ta gerçekleştirilecek. Kurul, son toplantısında politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 17 düzeyinde sabit tutulmasına karar vermişti.

Merkez Bankası, ekim ayına ilişkin ödemeler dengesi verilerini de 11 Mart'ta açıklayacak.

Reform gündemi

Hazine ve Maliye Bakanı Lütü Elvan öncülüğünde uzun süredir üzerinde çalışılan ekonomik reform çalışmalarında da sona gelindi. Makroekonomik istikrar politikalarını ve yapısal politikaları içeren ekonomik reform paketi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından mart ayının ikinci haftasında kamuoyuyla paylaşılacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ekonomik reform paketini kamuoyuna açıklayarak ülkeyi istikrar ve güven temelinde büyüme kararlılığını bir kez daha ortaya koyacaklarını bildirmişti.

Öte yandan, salgınla mücadele sürecinde 1 Mart'tan itibaren kademeli normalleşmeye geçilecek. Bu kapsamda başlatılacak "yerinde karar" dönemiyle birlikte restoran ve lokantalar başta olmak üzere pek çok ticari işletme aktif olarak faaliyete geçmeyi bekliyor. Konu, pazartesi günü gerçekleştirilecek kabine toplantısında ele alınacak.

Kabine 'yerinde karar' dönemi için toplanıyor

Koronavirüs salgınıyla mücadelede kademeli normalleşme 1 Mart itibarıyla başlıyor. "Yerinde karar" döneminde yerel yönetimler, hıfzıssıhha kurullarının 'vaka sayısı' değerlendirmesine göre karar verecek. Kademeli normalleşme ve kısıtlamalar kabinede görüşülecek.

Koronavirüs salgınıyla mücadelede kademeli normalleşme 1 Mart itibarıyla başlıyor. "Yerinde karar" döneminde yerel yönetimler, hıfzıssıhha kurullarının 'vaka sayısı' değerlendirmesine göre karar verecek. Kademeli normalleşme ve kısıtlamalar kabinede görüşülecek. Yüz yüze eğitime ilişkin kararında kabinede alınması bekleniyor. Peki kabine toplantısı ne zaman?

Türkiye'de 1 Mart itibarıyla '**yerinde karar dönemi**' dönemi başlıyor. Buna göre, illerin pandemi seviyesini gösteren 'düşük, orta, yüksek ve çok yüksek riskli' kategorilerine geçiş kriterleri oluşturulacak.

Yerinde karar dönemi ile **kademeli normalleşme** süreci belirlenen kriterler çerçevesinde, dört risk seviyesinde değerlendirilecek.

100 binde 10'un altındaki iller 'düşük riskli', 11-35 arası 'orta riskli', 36-100 arası 'yüksek riskli', 100'ün üstündeki iller ise 'çok yüksek riskli' sayılacak.

Bu iller haritada sırasıyla mavi, sarı, turuncu ve kırmızı olarak gösterilecek. Süreç ile ilgili detaylı açıklamanın kabine toplantısının ardından yapılması bekleniyor.

Valilikler, Mart ayı itibarıyla okulların açılmasına ilişkin açıklama yayınladı. Açıklamalarda, yüz yüze eğitimle ilgili kararların Pazartesi yapılacak Kabine Toplantısı sonrasında netleşeceği belirtildi. Valilik açıklamalarında, "1 Mart 2021 Pazartesi günü Cumhurbaşkanlığı Kabinesi'nde alınan kararlar çerçevesinde her ilimiz içerisinde bulunduğu ilan edilen risk grubu seviyesine dair belirlenen kurallara göre Hıfzıssıhha Kurullarımızca gerekli adımlar atılacaktır" ifadeleri kullanıldı.

KABİNE TOPLANTISI NE ZAMAN?

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Koronavirüs Bilim Kurulu toplantısının ardından yaptığı açıklamada, "Önerilerimizi Pazartesi günü **kabineye** sunacağım, sonrasında açıklama yapılacak" dedi.

Bugün Cuma namazının ardından gazetecilerin sorularını yanıtlayan **Cumhurbaşkanı Erdoğan**, pazartesi gününü işaret etti. Erdoğan, "**Bilim Kurulu**'ndaki çalışmalar Kabine önüne gelecek. Mutasyonun hangi illerde, ne konumda olduğunu Sağlık Bakanımız bize takdim edecek. Bizler ne gibi tedbirler alabiliriz, lokantalarla ilgili kafelerle ilgili otellerle ilgili gibi adımlar atabiliriz, **kabine toplantısında** karar alacağız" ifadelerini kullandı.

Yunan basınından Mısır'a Türkiye tepkisi! "Kahire Ankara ile anlaşıyor"

Akdeniz'de dengeler değişiyor! Yunan medyasında çıkan haberlerde Mısır'ın hidrokarbon arama ihalesi ile ilgili olarak "Mısır Doğu Akdeniz'de Türkiye ile anlaşıyor" başlığını attı.

Mısır'ın, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin Birleşmiş Milletler'e (BM) bildirdiği kıta sahanlığı sınırlarını dikkate alarak hidrokarbon arama ihalesine çıktığını duyurması, Yunan basınında yer buldu.

Atina'da yayımlanan Yunan Kathimerini gazetesi, ihale duyurusunu "Kahire'den Ankara'ya açık kapı" başlığıyla haberleştirdi.

Kahire hükümetince yayımlanan ihale haritasında, batıdaki bölgelerin Yunanistan ve Mısır arasında imzalanan MEB anlaşmasına göre belirlendiği, 28. meridyenin doğusunda yer alan bir parselin ise Türkiye'nin, Türkiye-Libya anlaşmasını imzalamasından birkaç gün önce BM'ye bildirdiği Türk kıta sahanlığının güney sınırlarında son bulunduğu belirtildi.

Kathimerini, Mısır hükümetinin, diğer bölgelerin yanı sıra Akdeniz'de hidrokarbonların değerlendirilmesine yönelik söz konusu duyurusunun, bölgesel aktörlerin Kıbrıs sorununun sürüncemede bulunmasından kaynaklanan karışıklıktan uzak durma çabalarının göstergesi olduğunu yazdı.

Haberde, "Mısır'ın bu tercihi, Mısır-Türkiye ilişkilerinin iyileştiği yönünde bir unsur olarak değerlendirilmese de, Kahire'nin gelecekteki görüşmeler için kapıları açık tutmaya yönelik bilinçli bir tercihidir." ifadesine yer verildi.

YUNAN BASINI: MISIR DOĞU AKDENİZ'DE TÜRKİYE İLE ANLAŞIYOR

Yunan The Indicator haber portalı da konuya ilişkin, "Mısır Doğu Akdeniz'de Türkiye ile anlaşıyor" başlığını attı.

Portal, Mısır'ın, gelecekte Yunan çıkarlarına zarar verecek şekilde deniz bölgelerinin sınırlandırılması konusunda Türkiye ile anlaşmaya vardığına dair, Atina'nın diplomatik servislerine bilgiler geldiğini yazdı.

Mısır'ın Akdeniz'de, Süveyş Körfezi'nde ve çöl bölgesinde, 24 parsel için ihale duyurusunda bulunduğu aktarılan haberde, "Ancak sorun şu ki Akdeniz'deki parsellerden biri, ana hatları Yunanistan ile düzenlendiği şekliyle değil, Türkiye ile düzenlendiği gibi belirleniyor." denildi.

Mızrak çuvala sığmıyor, eksi rezerv gizlenemiyor!

Alaattin AKTAŞEKO ANALİZ ala.aktas@gmail.com

01 Mart 2021 Pazartesi

✓ **Bir asgari ücretli, bir emekli: Cebindeki para kredi kartı borcunu karşılayacak boyutta değil.**

✓ **Bir işadamı: Kapıdaki lüks arabası borcunu karşılayacak düzeyde değil.**

✓ **TCMB: Döviz varlığı, döviz yükümlülüğünü karşılayacak büyüklükte değil.**

Soru: Şu durumda eksi bakiye ya da eksi rezerv olur mu, olmaz mı?

Günlerdir süren tartışmalar malum. Merkez Bankası'nın yaklaşık 130 milyar doları usule uygun olmayan bir şekilde, şeffaf olmayan bir şekilde satması ve bu satışın kimlere ve kaç liradan yapıldığının bilinmemesi. Bir bu tartışma var. Bir de bununla birlikte gündemde olan Merkez Bankası'nın net döviz rezervinin eksiye inmiş olduğu gerçeği.

Aslında gözden kaçan çok temel bir gerçek daha var. Sahi 128 milyar dolarlık döviz satışı da, rezervin eksiye inmiş olması da sağdan soldan veri derlenerek mi hesaplanıyor? Bu hesaplamada kullanılan veriler hangi kuruluşa ait?

Tabii ki Merkez Bankası'na! Veri kaynağı belli. Zaten bu sayılara başka türlü ulaşmak mümkün değil ki...

Merkez Bankası'nın yıllar önce oluşturduğu kısaca EVDS diye bilinen, açılımı "elektronik veri dağıtım sistemi" olan hazine niteliğinde bir veri havuzu var. Yalnızca Merkez Bankası'nın ürettiği değil, hemen hemen tüm kuruluşlar tarafından oluşturulan verilerin topluca bulunduğu bir veri hazinesi...

Yani öyle farklı farklı kaynaklardan veri derlemek için çaba göstermeye gerek yok. Şu meşhur döviz satışı ve rezerv konusu EVDS'de zaten bir şekilde yer alıyor; gören ve görmek isteyen için!

EVDS diyor ki...

Bugün işin kolayına kaçacak ve size eski Hazine Müsteşar Yardımcısı Hakan Özyıldız'ın bloğunda yer alan tabloyu aktaracağım. Özyıldız çok daha uzun bir dönemin verilerini çıkarmış ama ben son beş yılı aldım. Hakan Özyıldız bloğunda verilere yer veriyor ama yorumu bir anlamda okuyucuya bırakıyor.

Elde veri olduktan sonra yorum yapmak pek zor olmasa gerek.

Bakıyorum tabloya; 2020 sonu itibarıyla varlık-yükümlülük farkı, yükümlülüklere swap da dahil edilmiş halde negatif 46 milyar dolar.

Yani bu negatif 46 milyar dolar, eksi rezerv demek.

Merkez Bankası'nın net rezervinin eksiye düşmesi yeni de değil. Bu köşeyi uzun süredir izleyenler rezervin eksiye düştüğünü neredeyse iki yıldır biliyordu. Bunu yaklaşık iki yıl önce, 2019'un mayısında dile getirmiştik. (Dünya, 13 Mayıs 2019)

Kapıda milyonluk araba var ama...

Merkez Bankası'nın rezervinin eksi olup olmayacağı konusunda bir dizi benzetme yapılıyor, yapılmaya devam ediliyor.

Örneğin evinin kapısında milyonluk araban var. Ama işler çok fena gitmiş, borçlanmışsın; arabayı satsan bile borçlarını kapatamıyorsun.

Şimdi desen ki "Kapıdaki arabama bak, pırıl pırıl, milyonluk, durumum gayet iyi", yalan söylemiyorsun, başın ağrımaz.

Ama deseler, "Peki kardeşim, sat şu pırıl pırıl şahane arabayı da borcunu kapat" kapatamazsın ki...

Döviz rezervinde nasıl mı eksiye düştük, işte detayı! (Milyon \$)

	2020	2019	2018	2017	2016
Varlıklar	93.277	105.696	93.027	107.730	106.111
A-Menkul kıymetler	8.879	33.847	24.677	66.734	81.259
B-Toplam nakit ve mevduat	39.582	43.271	46.721	15.924	9.351
C-SDR'ler	1.412	1.335	1.343	1.375	1.298
D-Altın	43.241	27.087	20.130	23.537	14.051
E-Diğer	163	156	156	160	152
Yükümlülükler	-139.116	-69.086	-46.706	-74.388	-66.469
A-Önceden belirlenmiş net çıkış	-92.469	-34.438	-14.788	-12.777	-12.262
a-Döviz kredileri men.kıy.mev.	-28.647	-16.032	-12.963	-11.686	-11.973
Anapara	-23.410	-11.257	-8.730	-7.601	-8.079
Faiz	-5.237	-4.775	-4.233	-4.085	-3.894
b-Döviz swapları	-56.367	-18.163	-1.825	-1.091	-289
c-Altın swapları	-7.455	-243	0	0	0
B-Şarta bağlı net çıkış	-46.647	-34.648	-31.918	-61.611	-54.207
Varlık-yükümlülük farkı	-45.839	36.610	46.321	33.342	39.642

HİÇ BORÇ ALMASAK ÖDEMEMİZİ YAPABİLİR MİYİZ?

Hakan Özyıldız'ın oluşturduğu bir diğer tabloyu yorumlamaya teorik bir durumun gerçekleştiği varsayımıyla başlayalım:

“2021 yılında hiç dış borç almasak, elimizdeki döviz kamunun borcunun ödemeye yeter mi?”

Dedim ya bu teorik bir durum. Mutlaka borç alınacaktır; şöyle ya da böyle...

2021 yılında kamu ve Merkez Bankası toplam 63 milyar dolar borç ödeyecek.

Peki eldeki döviz ne kadar? Görünürde 93 milyar dolar rezerv var. Ama bundan 56 milyar dolarlık swap yükümlülüğünü düştük mü kalan döviz 37 milyar.

Kamunun ödemesi 63, eldeki döviz 37 milyar; adeta bozdur bozdur harca! Ne olacak bu 26 milyar dolarlık açık!

Daha özel sektörün 126 milyar ödemesi var, o orada duruyor.

Elbette kamu da, özel sektör de borç bulacak, başka çare yok. Ama tablo böyleyken, biz mızrağı çuvala sokup sakladığımızı zannederken, bu verileri dünya alem bilmiyor olabilir mi! Bu koşullarda bize öyle yüzde 2 ile yüzde 3 ile borç verirler mi!

Swap yoksa borç ödemeye de para yok!

(Ödeme bir sonraki yılın) (Milyon \$)

	2020	2019	2018
Toplam ödemeler	188.773	168.238	174.997
A-Kamu+TCMB	62.933	38.926	37.635
a-Kamu	41.551	30.513	31.721
b-TCMB	21.382	8.413	5.914
B-Özel sektör	125.840	129.312	137.362
Uluslararası rezerv	93.277	105.696	93.027
Swap toplamı	-56.367	-18.406	-1.825
Rezerv-swap	36.910	87.290	91.202
Rezerv-ödeme(*)	-26.023	48.364	53.567

(*) Rezerv-(Swap+kamu+TCMB borç ödemesi)

Şubatta neler oldu, martta neler olacak?

Şeref OĞUZ

Ekonomiler için bir yanda COVID cehennemi bir yanda aşı iyimserliği yaşanıyor. Piyasalarda balon endişesi ve türbülans paniği görüyoruz. Şubat gelişmeleri ve mart beklentilerim:

Gelişmeler; aşı çalışmaları hızlandı. Türkiye’de 8,5 milyon aşı yapıldı. Fitch, Türkiye’nin notunu “BB-”de bıraktı, görünümünü “durağan”a çevirdi. Yabancıların Türkiye iyimserliği zirve yaptı. 2020 büyüme beklentilerini yükselttiler: JPMorgan, %1,1’den %1,9’a; Moody’s, yüzde %5 daralmadan %1,1 büyümeye; IMF %5 küçülmeden %1,2 büyümeye revize etti.

Riskler; enflasyon yükseldi: %14,97. Dış ticaret açığı 3,03 milyar \$ oldu. TCMB şubat toplantısında faizi pas geçti. Faiz: %17’de kaldı. Ağbal’ın şahin mesajlarına ve artan zorunlu karşılıklara rağmen kur dizginlenemedi. 7,4862 görüldü.

Piyasalar; kripto paralarda hırs tırmanışa geçti. Oynaklık arttı; günlük kazanç ve kayıplar yüzde 20’lere çıktı. Bitcoin 57.489’i gördü, 46,320 dolara indi. Korku tetikte bekledi: VIX, 12 Şubat’ta 19,97’ye geriledi. Kapanışı 27,95’ten yaptı.

ABD 10 yıllık tahvilleri tırmanışa geçti; türbülans yarattı. Enflasyon korkusu paniğe neden oldu. Piyasaların büyümesi bozuldu. Petrol 1 yılın zirvesine çıktı. Şubatta dolar 7,40’a yükseldi; %1,75 arttı. Altın 1.761’e geriledi: %5,57 düştü. Borsa 1.471’i test etti: %0,14 geriledi.

MARTTA KORKU TETİKTE

Mart, dert ayı: Enflasyon %15’i aşacak. MB, sıcak para için; enflasyon +2 puanı tutturmak için faiz artırmak zorunda kalacak. Yeni sözler verecek. Ekonomik paket açıklanacak.

Dolar ay içinde dalgalanacak; küresel risk algısı kuru yönlendirecek, Altının onsu 1,760’ın altında kalıcı olmayacak. Borsada yatırımcı temettüye yönelecek. Endeks yine 1.450-1.550 bandında dalgalanacak.

Abdulkadir Selvi

Hukuk reformu İstiklal Caddesi'nde hissedilecek

1 Mart 2021

2021 yılının ilk gündem maddesinin reformlar olması geleceğe ilişkin umutlarımızı arttırdı.

AK Parti reformlarla büyüdü. AK Parti aynı zamanda reformlarla Türkiye'nin önünü açtı. Vesayet kurumlarını reformlar sayesinde gerilettiler. Darbelerin inşa ettiği militarist sistemden reformların şekillendirdiği Türkiye yürüyüşünü başlattı.

Bu ülkede resmi bayramlardan ve kurtuluş günlerinden daha fazla darbeler, muhtıralar tarihi olduğu hatırlanınca özgürlükler ve reformların Türkiye'nin kutup yıldızı olduğuna inanıyorum.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yarın İnsan Hakları Eylem Planı'nı, önümüzdeki hafta ise ekonomi reformunu açıklayacak.

Hukuk reformu olmadan yapılacak ekonomi reformunun bir ayağı askıda kalırdı. Çünkü güçlü bir ekonomi için güçlü bir hukuk sistemi gerekiyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın açıklayacağı hukuk reformu, “**özgür birey, güçlü toplum, daha demokratik bir Türkiye**” temasını içeriyor. Bir başka deyişle insana dokunan, insan odağı olan reformlar demek daha doğru olur.

Reform paketinin detayları Cumhurbaşkanı **Erdoğan** tarafından açıklanacak ama bir de reformların ruh ve felsefesi var. Ne yani, darbelerin ruhu oluyor da reformların olmaz mı?

GÜL: REFORMLAR SÜREKLİLİK GEREKTİRİYOR

Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**'le insan hakları eylem planının ruh ve felsefesini konuştuk. Adalet Bakanı **Gül**, hukuk reformunun perspektifine ilişkin değerlendirmeleri paylaştı.

Önce neden “**özgür birey, güçlü toplum, daha demokratik bir Türkiye**” temasını seçtiklerini sordum.

“Birey güçlü olunca toplum güçlü oluyor. Toplum güçlü olunca daha demokratik bir Türkiye oluyor. Toplum değişiyor. Toplum gelişiyor. O nedenle daha demokratik Türkiye hedefi sürekli devam edecek bir çaba gerektiriyor. Bir defa reformları yaptık, bu iş bitti denilemeyecek kadar kıymetli ve sürekli devam edecek bir süreç” dedi.

ERDOĞAN’IN VESAYETLE MÜCADELESİ

DÜN 28 Şubat’ın yıldönümüydü. 28 Şubat’ın bir şiir okudu diye cezaevine attığı **Erdoğan** bugün Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı. **Erdoğan** sadece 28 Şubat mağduru değil. Başbakan olarak 27 Nisan e-muhtırasına, Cumhurbaşkanı olarak 15 Temmuz darbe girişimine karşı mücadele etti.

Erdoğan, vesayet sistemiyle sadece meydanlarda mücadele etmedi. Vesayet odaklarının koruma kalkanını oluşturan sistemle de mücadele etti. Anayasa ve yasalarda değişiklikleri yaptı. Adalet Bakanı **Gül** de ona işaret etti.

DEMOKRATİK STANDARTLARIN YÜKSELTİLMESİ

“Cumhurbaşkanımız, Türkiye’nin yolunu açmak, demokratik standartlarımızı yükseltmek için her adım attığında karşısına vesayet odakları çıktı. Ama Türkiye vesayet odakları ile mücadele ederek yol almayı başardı. Ancak yeni yüzyılda bu kazanımların korunması, kurumsallaştırılması gerekiyordu. Ayrıca sadece vesayetle etkin mücadele değil, demokratik standartların da daha ileri seviyeye yükseltilmesi gerekiyordu” diye konuştu.

Yıllarca güvenlik mi özgürlük mü tercihi ile karşı karşıya bırakıldık. Çoğu zaman güvenlik adına özgürlüklerimizi kurban ettik. Sonra bir de baktık ki, özgürlüklerin olmadığı yerde güvenlik de olmuyor.

Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** yeni bir parantez açtı. **“Türkiye olarak tüm dünyaya ‘Biz hem terörle mücadele ederiz, hem demokratik reformları gerçekleştiririz’ diyoruz”** dedi.

REFORMLAR BİR DEFALIK İŞ DEĞİL

Abdulhamit Gül özgürlük perspektifli konuştu. Reformların bir defalık bir iş olmadığını altını çizdi. **“Hukuk sistemimizi uluslararası standartlara taşıyan bu reformları elbette ki vatandaşlarımız daha fazlasına layık olduğu için yapıyoruz. Hem özgürlükleri hem refahı arttırmayı hedefliyoruz. Peki şimdiye kadar bunu yapmadık mı? Yaptık. Ama daha iyinin sınırı yok. Çağ değişiyor. Çağ değiştikçe ihtiyaçlar değişiyor. Ona uygun olarak değişiklikler yapmak gerekiyor”** diye özetledi.

KIZILAY'DAKİNE DE İSTİKLAL CADDESİ'NDEKİNE DE DOKUNMALI

Peki bu düzenlemeler nasıl yapılacak? Reformların hayata geçirilmesi için Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve kanun yoluyla, bir kısmı ise yönetmelik ve idare düzenlemelerle olmak üzere tam 128 düzenleme hayata geçirilecek. Adalet Bakanı **Gül**, “**Bir kişi bile bir yanlış yapıyorsa, onu gidermek lazım.**

Demokrasilerin en önemli özelliği olan ‘check-balance’ sistemini korumak gerekiyor. Adalet sadece mahkemelerin verdiği adalet değildir. Aile hayatında da, imarla ilgili bir sorunda da, adalet eksikliği hissettiği hangi konuda olursa olsun, insanlar adaletin tecelli etmesi için yargıya başvuruyor. Bizim hedefimiz de bu reformlarla Kızılay Meydanı’nda da İstiklal Caddesi’nde de insanlara dokunmaktır. Onların adalet arayışlarına yanıt vermektir” dedi.

İNSAN ODAKLI REFORM PAKETİ

İNSAN Hakları Eylem Planı’nın ana temasını insana dokunması oluşturuyor. Aile ve miras hukukundan boşanmaya, mal paylaşımından, icradan malların satışına kadar... Aslında küçük görünen ama hayatımıza dokunan konular bunlar. Büyük büyük lafların edildiği reform paketleri değil, doğrudan insanın günlük yaşamını kolaylaştıracak düzenlemeler yapılması hedefleniyor.

Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**, “**Sadece bir alanda değil, birçok alanda insana dokunan reformlar**” olarak tanımladı. Peki hayatıma nasıl dokunacak? Nasıl bir yol haritası öngörülüyor? Bakan **Gül**, “**Sayın Cumhurbaşkanımız 2019’da Yargı Reformu Strateji’sini ilan ederek reform sürecini başlattı. Bu reformlar onun devamı olan eylem planından oluşuyor. Bunların hayata geçirilmesi için 8-10 kanun paketi çıkarılacak. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılacaklar hayata geçirilecek. Hızla idarede yapılacak olanlar düzenlemeler yapılacak**” diye anlattı.

GÜL’ÜN UYARISI

Ancak Bakan **Gül** bir uyarıda bulunma gereği duydu. “**En iyi kanunu çıkarsanız da uygulanması önemlidir. Siz en iyi kanunu çıkarsanız da adam annesini katlediyorsa, kadın cinayeti işleniyorsa asıl zihinlerde reform yapmak gerekiyor. Ama netice itibarıyla bu bir yol haritasıdır**” dedi.

REFORMLAR ANAYASA İLE TAÇLANDIRILMALI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, reform paketiyle ilgili ilk mesajını verirken, darbelerden arınmış yeni ve sivil bir anayasa çağrısı yapmıştı. **Erdoğan**, “**Tercihimiz tüm siyasi partilerin bu sürecin içinde yer almasıdır. Bunun için sonuna kadar samimi gayret göstereceğiz**” demişti.

Erdoğan’ın yeni anayasaya bu denli vurgu yapmasının iki nedeni var.

1- Reform paketiyle ilgili olarak yapılan çalışmalarda görüldü ki, işin ucu bir yerde geliyor, anayasaya takılıyor.

2- Erdoğan, Cumhuriyetin 100. yılında Türkiye'ye darbe anayasası ile yönetilen ülke olma ayıbından kurtarmak istiyor. **“Türkiye, tarihinde ilk defa sivil bir anayasa hazırlama ve gerçek bir özgürlük ortamında milletin takdirine sunma şansına kavuşmuştur. Milli iradenin gücünü yansıtacak yeni anayasamızın, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı için belirlediğimiz hedefleri taçlandıracağına inanıyorum”** demişti.

ANAYASAYA ÖZEL VURGU

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın reform paketini açıklayacağı toplantıda, yeni anayasa çağrısını özel bir çerçeveye oturtması bekleniyor. **Erdoğan**'ın, hiçbir önşart ileri sürmeden siyasi partileri, STK'ları, üniversiteleri, baroları ve bu konuda bireysel çalışması olanları yeni anayasa için birlikte çalışmaya davet etmesi bekleniyor.

Erdoğan reform paketini duyurduğu konuşmasında, **“Buradan siyasi partilerimize, akademisyenlerimize, üniversitelerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza, medya mensuplarımıza, velhasıl tüm fikir ve aksiyon insanlarımıza çağrıda bulunmak istiyorum. Gelin, hep birlikte yeni anayasa konusundaki tekliflerimizi yıl içinde hazırlayalım ve tartışmaya başlayalım. Kimseyi dışarıda bırakmadan bunları milletimizle paylaşalım. Cumhuriyetimizin 100. yılını darbe anayasası ile değil yeni bir sivil anayasa ile karşılayalım”** demişti.

DEMOKRASİNİN TAÇLANDIRILMASI

Yeni anayasa, reformların anası olacak.

İktidar ve muhalefet arasındaki dengeye bakınca bu matematiksel olarak pek mümkün gözüküyor.

Ama yeni anayasa bir matematik konusu değil, Cumhuriyet'in yüzüncü yılında demokrasinin taçlandırılması olmalı.

İbrahim Kahveci

Yine para toplama zamanı

Kasa dikiş tutmuyor.

Ekonomide güven olmayınca üretim bir türlü artmıyor. En küçük talep artışı ithalatı ve cari açığı patlatıyor.

Yatırım yaparak, istihdamı artırarak, çalışarak döviz kazanamayınca tek çare yüksek faiz vererek döviz çekmekte kalıyor.

Yatırımların 2015’de durduğu ülkemizde istihdam da artmıyor. İstihdam artmıyor ama emekli sayısı ve kamuda istihdam sürekli artıyor. 2020 yılında vergi gelirlerinin yüzde 70’inden fazlası SGK açığına ve memur maaşlarına gitti. (SGK’nın topladığı prim hariç tabii)

Diğer yandan Hazine garantili müteahhitlerin ödemeleri bekliyor. Bir yerde bomboş yollar ve köprüler varken, diğer yollar ise trafik tıklım tıklım.

Boş yatırımların faturasını da yüksek fiyattan dolayı kullanamayan Millet ödemek zorunda.

Kısaca gider çok, gelir az. Ya da topladığımız gelirler artık savurgan giderleri karşılamıyor.

Gelir aslında az değil. Çünkü AK Parti bugüne kadar 2009 ve 2019 yılları hariç hedeflediği gelirlerin hep üzerinde para topladı. Ama savurganlık öyle bir noktaya geldi ki, bu fazladan toplanan paralar da yetmiyor.

Şimdi yeni bir reform açıklanacak.

Muhtemelen bir taraftan sermaye teşvikleri içerecek ama asıl diğer taraftan Milletten para toplanacak.

Mesela akıllarından hiç çıkmayan kıdem tazminatı fonu bir başka isimle hayata geçirilebilir. Para toplansın da, nasıl olursa olsun.

Başka vergi artışları ve vergi benzeri adımlar da gelebilir.

Sermayeye verilecek teşvikler için de ayrıca kaynak bulunmak zorunda. “Sermaye teşvik edilmeli ki, yatırım ve istihdam artsın” görüşü çerçevesinde bir reform paketi bekliyorum.

Şu ana kadar kamuoyuna yansıyan bilgiler paketin hukuki tarafları olacağı gibi teşvik ve vergi tarafları da olacaktı. Yargısal kolaylık ve yatırımcı güvencesi hukuki tarafta yer alıyor. Diğer tarafta ise özellikle vergisel ve benzeri kaynak toplama işleri gelecek.

Burada bir noktayı belirtmem gerekiyor. 2009 ortasında da benzer bir paket açıklanmıştı. Krizden yeni çıkarken özel sektör üzerine ciddi yeni yükler getirilmişti. O zaman da bu pakete ciddi şekilde karşı çıkmıştım.

Burada net olarak şunu kendimize soralım: Ülke yönetimi elde ettiği hangi kaynağı verimli kullanıyor? Hangi yatırımı ülkemizde ekonomik hayata büyük katkı sunuyor?

Mesela kamu istihdamını artırarak boşa kaynak israfı yapıyoruz. Oysa kamusal yatırımları artırarak kamu istihdamını artırsak işin rengi başka olur.

Varlık üzerinde yokluk çekiyoruz. Tarihi imkanlarımız var. Bölgenin üretim üssü olabilirdik ama trenler bir bir kaçıyor.

Çalışmayı ve kazanmayı içeren bir program maalesef hayata geçemiyor. En büyük sorunumuz güvensizlik.

Bakın bir de şu sorun var: Ankara o kadar şişman ki, bir türlü doymuyor. Müthiş bir şatafat ve savurganlık halinde...

Bir başka gözle bakıldığında Millette de acayip para var. Pandemiye rağmen lüks araç satışları dahil kuyrukları sürüyor.

İyi ama aynı zamanda ülkemizin dört bir yanında vatandaş ekmek kuyruklarında bekliyor. Açlık, sefalet, işsizlik, yoksulluk ülkeyi dört bir yandan sarmış.

Hem varlık kuyrukları

Hem de yoksulluk kuyrukları

aynı anda ülkede yaşanıyorsa sorun çok daha ciddi demektir. Kim bu varlıklılar? Neden yatırım yapmıyorlar?

Tezatlar ülkesiyiz ya.

Mesela gıda fiyatları uçuyor ama aynı ürünler tarlada hasat masrafını bile karşılamıyor. Veya elektrik üreticilerinin 2 yıldır 30 kuruşa satabildikleri ürünü tüketicilere zam üstüne zam yaparak satıyoruz.

Bu işte bir terslik var.

Bir el ülkemizde üretimi ve istihdamı cezalandırıyor. Ama o el yönetimin yanlış hamlelerinden başkası da değil.

İşte bu ortamda yeni bir reform paketi daha geliyor; pardon vergi paketi...

Hepimize müjdeler olsun. Ülkemiz için hayırlı olsun.

Eser siyasetimizin de elbette bir maliyeti olacaktır. Geçmediğin köprünün, gitmediğin yolun parasını nasıl mı ödersin? Bir hafta sonra nasıl ödediğini bir kez daha öğrenmiş olursun.

Adına da reform diyerek.

01 Mart 2021, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Halkların seçtiklerini kabul etmeyenler, demokrasi sınavında sınıfta kalırlar

Amerika'nın dünya ülkelerine bakışındaki yanlışlığın en somut göstergesi, Suudi Arabistan veliahdının bir Amerikalı gazetecinin katledilmesindeki rolünün görmezden gelinmesi değil midir? Eski Başkan Trump, bu adamı milyarlarca dolarlık Amerikan silahı satın aldığı için bağrına basmıştır. Şimdiki başkan Biden'ın da bu veliaht konusunda ne yapacağı henüz belli değildir.

Putin mi Navalny mi?

Buna karşı Rusya'da Putin'in rakibi olarak sunulan ama aslında siyasi hiçbir ağırlığı olmayan Navalny konusunda bu ülkeye hemen yaptırımlar uygulamaya başlıyorlar. Oysa bütün dünya biliyor ki, Rusya'yı yemniden süper devlet konumuna getiren Putin'e karşı Navalny'nin hiçbir ağırlığı yoktur. Navalny'nin kardeşi ise, Soros'la işbirliği halindedir.

FETÖ ve PKK/PYD

Aynı tutumu bizim Cumhurbaşkanımız Tayyip Erdoğan'a karşı da sergilemiyorlar mı? Yaptığı reformlarla ve gerçekleştirdiği alt ve üst yapı yatırımları ile Türkiye'yi dünya dengelerinde yeni bir yere oturtan Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı, FETÖ'yü, PKK/PYD'yi desteklemiyorlar ve daha ötesi beslemiyorlar mı? Erdoğan'ı diktatör ilan etmeyi marifet sanmıyorlar mı?

Bedel ödenir

Bereket halklar, derin Amerika gibi değil. Halklar ülkelerinin geleceğini en sağlıklı şekilde yönetecek ve yönlendirecek olan kadroları hiç aksatmadan belirliyorlar. Halkların iradesine içeriden ve dışarıdan müdahale olduğundaysa, ülkeler tökezlemeye başlıyor. Buna çok somut bir örnek 28 Şubat post-modern darbesinin ülkeyi her açıdan 10 yıl geriye götürmesi olmadı mı?

Erdoğan ve 28 Şubat

Bu post-modern darbeyi unutanlara Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hatırlatmasını

sunalım... Erdoğan, Twitter hesabından, Türk siyasi tarihine "postmodern darbe" olarak geçen 28 Şubat sürecinin 24'üncü yılı dolayısıyla bir video mesaj paylaştı. Erdoğan, 28 Şubat döneminde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğunu, okuduğu bir şiir sebebiyle hukuksuz bir şekilde hapse atıldığını ve siyasi hayatının bitirilmek istendiğini belirterek, **"Şu an halkın oylarıyla seçilmiş ilk Türkiye Cumhurbaşkanı olarak görev yapıyorum. Her türlü engellemelere rağmen şan ve şerefle aziz milletime hizmet ediyorum. Darbe bir insanlık suçudur. 28 Şubat'ı yaşadım, 28 Şubat'ın farkındayım."** ifadelerini kullandı.